

Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata - komentarz

2025 Wszelkie Prawa Zastrzeżone przez Jacka Marcina Jaworskiego czyli Energo Kodera Atlanta

autor:	Jacek Marcin Jaworski
pseudonim:	Energo Koder Atlant
utworzono:	2025-10-25
wersja: 235 z dnia:	2026-06-11
Miejsce:	Pruszcz Gd., Polska
system:	Linux (distro: Kubuntu)
program:	LibreOffice
źródło:	energokod.gda.pl

Ten dok. w wer. PDF jest podpisany cyfrowo wolnym prog. GNU gpg dostępnym bezpłatnie ze s. www.gnupg.org/download. Instrukcja w j. pol. jak się posługiwać prog. GNU gpg w sys. Linuks z rodz. Debian/Ubuntu znajduje się w całkowicie bezpłatnym dok. PDF [Konf. i Zabezp. Sys. Op. z Rodz. Ubuntu](#) w roz. "Podpisywanie Dok. PDF".

Spis treści

Wstęp.....	1
Skróty.....	1
Mój osobisty wkład.....	1
Autor Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata.....	2
Adresat Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata.....	2
Forma Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata.....	2
Treść Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata.....	2
Podsumowanie.....	4
Rewelacje.....	4
Zalety.....	4

wady.....	4
partactwa.....	4
Wnioski.....	4
Licencja.....	4
Bibliografia.....	4

Wstęp

W tym dok. skomentuję ks. pt. „Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata”, aut. Czesław Pająk i Jan Pająk, wyd. przez Wydawnictwo Poznańskie, w 2003r., w Poznaniu, 552s., nr ISBN 83-7177-273-4.

Skróty

art.	artykuł
aut.	autor
d.	dzień
dok.	dokument
el.	element
j.	język
jw.	Jak wyżej
kol.	kolejny
ks.	książka
NZ	Nowa Zelandia
odp.	odpowiedź
pub.	publikacja
roz.	rozdział
s.	strona
sys. op.	system operacyjny
wer.	wersja
wg	według
ww	wyżej wymieniony
wyd.	wydanie, wydawnictwo

Mój osobisty wkład

W d. 2023-01-16, pon. w liście el. zwróciłem się do prof. Jana Pajaka z NZ, o sprzedaż mi nowego egzemplarza ww. ks. Jednak nie uzyskałem na to pismo żadnej odp.

W d. 2025-05-03, sob. znalazłem i zamówiłem ww ks. w antykwariacie <https://tezeusz.pl>.

Ks. zacząłem czytać 2025-05-08, czw. a skończyłem 2025-10-15, śro.

Autor Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata

Aut. ww. ks. jest legendarny odkrywca filozofii Totalizmu prof. Jan Pająk z NZ (na uchodźstwie). Jako współautor ks. wymieniony jest też jego brat Czesław (pozostał w Polsce). Nie wiadomo jaki był podział prac między autorami. Jednak z lektury monografii prof. Jana Pajaka z NZ wiem, że to on jest poszukiwaczem mądrości ludowych. Dlatego wydaje mi się, że to on był pomysłodawcą i głównym aut. tej ks. O ile mi wiadomo ww. ks. jest jedyną komercyjną ks. wyd. przez prof. Jana Pajaka z NZ. Jednak ma on na koncie również inne komercyjne pub. takie jak np. [art. o magnokracie w PTI].

Adresat Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata

Adresatem są Polacy, a w szczególności osoby uczące się j. ang.

Forma Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata

Ks. jest wydana w miękkich okładkach, na dość dobrym papierze, który po ponad 20 latach jeszcze nie pożółkł.

Ks. jest dwujęzyczna: wszystkie przysłowia są podane w j. pol., oraz w j. ang. Aut. widzą 3 główne powody dla których jest to potrzebne, cytat:

„Po pierwsze jest ona przeznaczona dla coraz liczniejszego w Polsce grona osób znających lub uczących się języka angielskiego. [...]”

Po drugie, przez samo zestawienie obok siebie tekstów przysłów w języku polskim i angielskim książka ma przybliżyć czytelnikowi język angielski i zachęcać do jego nauki. [...]”

Po trzecie, książka ta jest pomocna dla nauczycieli i studentów, którzy wykładają język angielski lub uczą

się go, studiując kultury orientalne interesują się aforyzmami, mądrością ludową, językami wschodu itp.”

Ta argumentacja o walorach edukacyjnych jest oczywiście b. naciągana, a dla mnie osobiście całkowicie nonsensowna. Objętość ks. jest zdublowana. W tym kontekście skrajnie głupi jest tekst, cytat:

„Aby nie zwiększać nadmiernie objętości, książki, zrezygnowano z indeksów, które do pewnego stopnia zastępuje tematyczny układ przysłów.”

Należy dodać, że nie ma też spisu treści, z roz. wg których są pogrupowane przysłowia. Te partactwa powodują, że forma ks. jest złośliwa i bez sensu marnuje papier.

Dodatkowym czynnikiem, który marnuje papier są odstępy między kol. przysłowiami. Te odstępy są konieczne z powodu przeplatania polskich tekstów z tekstami w j. ang.

Gdyby usunąć tłumaczenia przysłów na j. ang. treść ks. można by zredukować o więcej niż połowę. Wtedy byłoby miejsce na porządny spis treści i indeks.

Treść Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata

Prof. Jan Pająk z NZ w swoich monografiach dotyczących filozofii Totalizmu podaje jak ważną sprawą są „mądrości ludowe”. Twierdzi on że te „mądrości ludowe” zajadłe krytykowane przez „ortodoksyjnych naukowców” finalnie zawsze okazują się być prawdziwe. Do tych „mądrości ludowych” zalicza się również przysłowia. Ta argumentacja przekonała mnie do podjęcia próby zdobycia tej ks. co mi się w końcu udało za pośrednictwem internetowego antykwariatu (jw.).

Ks. nosi tytuł „Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata” i już w tym momencie musimy sobie powiedzieć, że tkwi w nim nonsens. Bo przecież jeśli są to „przysłowia wschodu”, no to nie „z innych stron świata”. I faktycznie w treści pojawiają się przysłowia z Europy, Azji i Afryki. Natomiast brak przysłów z obu Ameryk oraz z Australii. Więc ten idiotyczny tytuł, to zapowiedź złośliwości zawartych w tej ks. - najważniejsze z nich wymieniłem w Formie Ks. Pt. Przysłowia Wschodu Oraz z Innych Stron Świata.

Jeśli chodzi o same przysłowia to są one dla mnie osobiście b. ciekawe. Podam tu przykłady prawdziwych perełek, cytat:

„Prawdziwie wielki człowiek nigdy nie pozbywa się prostoty dziecka (chińskie).”

„Kiedy dzieci są małe, boli nas głowa, kiedy są dorosłe, boli nas serce (włoskie).”

„Kiedy gniew przyćmi umysł, prawda znika (niemieckie).”

„Mów prawdę, ale wychodź natychmiast potem (z dawnej Jugosławii).”

„Słowa prawdy są rzadko piękne, podczas gdy piękne słowa rzadko są prawdziwe (japońskie).”

„Surowość przy stanowieniu prawa, łagodność przy stosowaniu prawa (chińskie).”

„Wschód jest Wschodem, a Zachód Zachodem i nigdy te dwa (przeciwieństwa) nie spotkają się (służy do podkreślania różnic pomiędzy Wschodem a Zachodem – angielskie).”

„Bardziej wstydlive jest nie zaufać przyjacielom, niż być przez nich oszukanym (francuskie).”

„Sprawdź pogodę, kiedy ryzykujesz wyjść; sprawdź twarzę, kiedy ryzykujesz wejść (chińskie).”

„Złoto nie należy do skąpca, lecz skąpiec do złota (chińskie).”

„Czterech rzeczy nie da się cofnąć: wypowiedzianego słowa, wypuszczonej strzały, boskiego dekretu i czasu (arabskie).”

„Nawet w piekle chłop będzie musiał służyć panu; gdy ten ostatni będzie się gotował w kotle, ten pierwszy będzie musiał podkładać drzewo do pieca (rosyjskie).”

„Z dziesięciu przyczyn, które sędzia bierze pod uwagę wydając wyrok, dziewięć nigdy nie będzie znane światu (chińskie).”

„Człowiek, który nie potrafi tolerować małego zła, nigdy nie dokona wielkich rzeczy (chińskie).”

„Ludzie tolerancyjni nigdy nie są głupi, a głupi ludzie nigdy nie są tolerancyjni (chińskie).”

„Obciążaj siebie jakbyś obciążał innych; usprawiedliwiał innych jakbyś usprawiedliwiał siebie (chińskie).”

„Przed ślubem miej oczy otwarte, a po ślubie na wpół przymknięte (angielskie).”

„Wątpliwość jest kluczem do wiedzy (perskie).”

„Jeśli umrę, to ci wybaczam; jeśli wyzdrowieję, to jeszcze zobaczmy (hiszpańskie).”

„Kto nie wie jak służyć, nie może wiedzieć jak wydawać rozkazy (z dawnej Jugosławii).”

„Słodka jest wojna tym, którzy nie wiedzą, czym jest wojna (angielskie i polskie).”

„Chuda wolność jest lepsza niż tłusta niewola (angielskie).”

„Chociaż twój wróg byłby oddalony o sto mil, działaj tak jakby był on widoczny przy twoim łóżku (indyjskie).”

„Ten jest mądry co potrafi zrobić z wroga przyjaciela (szkockie).”

„W lesie drzewo opiera się o drzewo, w narodzie człowiek polega na człowieku (z dawnej Jugosławii).”

„Zimny ryż i zimna herbata są do zniesienia, ale zimne spojrzenia i oziębłe słowa są nie do zniesienia (japońskie).”

„Ten, którego cnoty przewyższają jego talent, jest lepszym człowiekiem; ten, którego talent przewyższa jego cnoty, jest gorszym człowiekiem (chińskie).”

Zastanawiające jest określenie pochodzenia niektórych przysłów jako „hindustańskie”.

Zastanawiające są też rażące braki dawniej popularnych w Polsce przysłów:

„Człowiek boi się czasu, a czas boi się piramid.”

„Praktyka czyni mistrza.”

„Człowiek strzela, a Bóg kule nosi.”

„Przykład idzie z góry.”

„Upiekł dwie pieczenie przy jednym ogniu.”

„Każdy jest kowalem swojego losu.”

„Nie ma róży bez kolców.”

„Szkoda słów.”

„Nauka nie poszła w las tylko w nas!”

„Ręka rękę myje.”

„Co ma wisieć nie utonie.”

„Oliwa zawsze sprawiedliwa, na wierzch [wody – przyp. JMJ] wypływa.”

„Na bezrybiu i rak ryba.”

Podsumowanie

Rewelacje

1. Pomysł na taką ks.;
2. Wiele b. mądrych przysłów;
3. Rzetelne tłumaczenie przysłów.

Zalety

1. Że jest taka ks.

wady

1. Niewygodna forma przedstawienia przysłów (mieszanka zdań w j. pol. i w j. ang.);
2. Brak w treści niektórych dawniej popularnych w Polsce przysłów;
3. Brak przysłów z obu Ameryk oraz z Australii.

partactwa

1. Nonsensowny tytuł ks.;
2. Brak pełnego spisu treści (brak listy kategorii przysłów);
3. Marnotrawstwo papieru z powodu zbędnego tłumaczenia przysłów na j. ang.;
4. Brak indeksu.

Wnioski

Na przekór wymienionym złośliwościom i marnotrawstwu papieru, ta ks. ma dużą wartość merytoryczną dzięki rzetelnemu tłumaczeniu przysłów. Niestety nie jest to pozycja wyczerpująca ten temat, nawet w zakresie naszych polskich przysłów.

Licencja

Jest to licencja dotycząca tego dokumentu. Pliki wskazywane przez linki mogą być publikowane na innych licencjach. Zasady licencji:

1. **Zezwolenie na kopiowanie** Zezwala się na niekomercyjne kopiowanie tego dokumentu;
2. **Zezwolenie na udostępnianie** Ten dokument można udostępniać (jednak bezpłatnie);
3. **Zabronione modyfikowanie** Tego dokumentu nie można modyfikować ani skracać ani dodawać czegokolwiek.
4. **Ograniczenia licencji nie dotyczą autora.**

Bibliografia

Bibliografia

art. o magnokracie w PTI: dr inż. Jan Pająk, Budowa i działanie statków kosmicznych z napędem magnetycznym, 1980